

Asiantuntijalausunto

9.10.2025

VN/18223/2025

VN/18223/2025-OKM-13

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain 2 §:n ja ortodoksisesta kirkosta annetun lain 119 §:n muuttamisesta (HE 101/2025 vp)

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annettua lakia ja ortodoksisesta kirkosta annettua lakia. Muutokset koskisivat evankelis-luterilaisen kirkon hoitamiin yhteiskunnallisiin tehtäviin myönnettävän valtion rahoituksen ja ortodoksille kirkolle myönnettävän valtionavustuksen määrää.

Vuosina 2026 ja 2027 evankelis-luterilaisen kirkon valtionrahoitusta vähennettäisiin vuosittain 9,8 miljoonalla eurolla ja ortodoksisen kirkon valtionavustusta 200 000 eurolla. Esitys toteuttaa pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteita vahvistaa julkista taloutta ja kääntää Suomen velkaantumiskehitys.

Tausta

Esityksen taustalla ovat hallituksen kevään 2024 kehysriihessä tekemät päätökset, joiden arvioitiin lisäävän kirkollisverotuottoja vuodesta 2025 alkaen vuosittain noin 46 miljoonalla eurolla. Päätöksistä aiheutuva kirkollisverotuottojen kasvu johtuu verotettavan tulon laskentatavan muutoksesta. Tästä kirkollisverotuoton kasvusta leikattiin vuoden 2025 alusta yhteensä 20 miljoonaa euroa muuttamalla evankelis-luterilaisen kirkon valtion rahoituksen ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen määriä. Leikkaukset tehtiin kirkollisverotuottojen suhteessa.

Hallitus sopi kevään 2025 kehysriihessä uusista toimenpiteistä julkisen talouden vakauttamiseksi. Talouskasvun edistämiseksi päätettyihin toimenpiteisiin kuului muun muassa evankelis-luterilaisen kirkon valtion rahoituksen leikkaus 9,8 miljoonalla eurolla ja ortodoksisen kirkon valtionavustuksen leikkaus 200 000 eurolla.

Evankelis-luterilainen kirkko

Evankelis-luterilaisen kirkon valtion rahoituksen osalta esityksen vaikutukset riippuisivat siitä, millä tavalla kirkossa päätettäisiin reagoida asiaan. Jos hautaustoimen ja väestökirjanpidon kustannuksia päätettäisiin kattaa aiempaa enemmän maksutuotoilla, tämä vaikuttaisi välillisesti jäämistön ja siten jaettavaksi jäävän perinnön määrään. Vaikutusten laajuus perinnönsaajiin riippuisi jaettavan jäämistön suuruudesta. Kustannusten kattaminen maksuja korottamalla ei muodostuisi yhdenvertaisuuden kannalta ongelmalliseksi, sillä korotuksen vaikutukset kohdistuisivat samalla tavoin kaikkiin maksuvelvollisiin huolimatta siitä, kuuluvatko nämä kyseiseen kirkkoon vai ei.

Jos yhteiskunnallisten tehtävien kustannuksia katettaisiin kasvaneilla kirkollisverotuotoilla, esityksellä ei olisi vaikutuksia hautaustoimen tai väestökirjanpidon maksuihin, eikä siten myöskään kotitalouksien asemaan. Ottaen huomioon, että vuonna 2024 haudatuista henkilöistä lähes 83 prosenttia oli evankelis-luterilaisen kirkon jäseniä, rahoituksen supistumisen kompensoiminen kasvaneilla kirkollisverotuotoilla ei muodosta ongelmaa yhdenvertaisuuden tai uskonnonvapauden näkökulmasta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 135 9335
+358 9 135 9335

kirjaamo.okm@gov.fi

Ortodoksinen kirkko

Ortodoksisen kirkon osalta voidaan todeta, että sen saama valtionavustus suhteessa jäsenmäärään olisi ehdotetun leikkauksen jälkeenkin selvästi suurempi kuin minkään muun uskonnollisen yhdyskunnan. Ehdotettu lakimuutos ei siten johtaisi syrjivään lopputulokseen myöskään kyseisen kirkon osalta.

Seuranta

Hallitus on sitoutunut seuraamaan 1.1.2025 voimaan tulleiden ansiotulovähennyksen poiston ja työttömyysvakuutusmaksun alenemisen vaikutusta kirkollisverotuoton määrään. Tarkastelu tehdään vuoden 2025 verotusta koskevien tietojen pohjalta vuonna 2026 ja huomioidaan tämän jälkeen valmisteltavissa talousarvioesityksissä.

Lisäksi hallitus laatii selvityksen valtion rahoituksen suhteesta evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisista tehtävistä aiheutuviin kustannuksiin sekä ortodoksiselle kirkolle myönnettävän valtionavustuksen suhteesta ortodoksisen kirkon toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin. Selvitys tehdään opetus- ja kulttuuriministeriön ja valtiovarainministeriön yhteistyönä, ja selvityksessä kuullaan evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkon edustajia. Selvityksen laatiminen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2025.

Hallitusneuvos

Hanna Kiiskinen

Jakelu Eduskunnan hallintovaliokunta

Tiedoksi OKM Opetus- ja kulttuuriministeriö, Andreas Elfving
OKM KPE Kansliapäällikön esikunta, Heidi Backman